

La solitud de qui jutja

E. GIMÉNEZ-SALINAS | Actualitzada el 22/02/2012 00:00

Dies complicats per a la justícia... Un jutge estrella condemnat a onze anys d'inhabilitació professional. El president d'una comunitat autònoma absolt després d'un judici amb jurat popular. El cas de l'Instituto Nóos, envoltat de la polèmica corresponent sobre la igualtat.

La justícia se sol representar amb el cos d'una dona de posat serè, amb els ulls embenats, empuyant una espasa amb una mà mentre amb l'altra sosté una balança. És la manera de simbolitzar els principis d'imparcialitat i equitat, que són els que han de guiar la justícia. La imparcialitat, representada amb la bena als ulls, no significa una justícia cega, sinó una justícia que no es regeix per rangs, riqueses o interessos particulars. La balança com a instrument de càlcul suggereix la recerca d'un resultat exacte que a la vegada posi punt final al conflicte, mentre que l'espasa representa l'efectivitat.

La solitud de qui jutja

El que sorprèn o si més no és força curiós és que la imatge de la justícia estigui representada per una dona. I és que a casa nostra podríem dir que fa dos dies que les dones tenen accés als òrgans judicials: fins al 1967 la llei prohibia que les dones accedissin a la judicatura, i no va ser fins al 20 d'agost del 1970 que es va modificar aquesta llei. Així, la primera dona que va accedir a la judicatura va ser Josefina Triguero, el 1978. Tanmateix, cal destacar que Concepció Arenal (1821), precursora del feminisme i dels drets de les dones, era contrària que exercissin la funció judicial. Encara que reconeixia que elles tenien sobrada intel·ligència i plena aptitud per exercir qualsevol professió, repudiava la dedicació de la dona a la judicatura, no tant perquè dubtés de la seva rectitud i fermesa, sinó perquè no volia provocar un conflicte d'interessos, ja que considerava indigne que el nom d'una dona figurés al peu d'una sentència aflictiva.

Un cop aixecada la prohibició a Espanya, el nombre de dones jutges i fiscals va créixer ràpidament, fins al punt d'assolir la majoria al voltant del 1990. En els darrers deu anys, el percentatge d'opositors s'ha estabilitzat al voltant del 70%. Tanmateix, l'estructura judicial, creada i desenvolupada durant segles per homes, continua sent -com passa amb moltes altres institucions- de cultura i relacions de poder masculines.

D'altra banda, hi ha estereotips entorn de la *duresa* de les dones a l'hora de dictar sentències. Una investigació feta a Alemanya amb l'objectiu de detectar diferències entre les sentències dictades per homes i per dones va concloure que amb prou feines existien. També s'ha estudiat la incidència d'altres factors -com la procedència social, el lloc de naixement, la família, la personalitat, la formació, etc.- sense que els resultats presentin diferències significatives. Per contra, sí que s'han trobat variacions importants en funció de l'edat del jurista. Com més joves són els jutges i les jutges, més dures i intransigents són les seves resolucions.

Actualment la majoria de professions han evolucionat cap al treball en equip. Avui als estudiants se'ls ensenya que la capacitat de treballar en equip, de discutir